

og 1 Hest, skulde han kunne leve med sin Familie af Udbyttet af den. Saa kan man nok sige: Idealet er selvfølgelig 2 Heste og 7—8 Køer, men Idealerne naas saare sjældent i denne syndige og ufuldkomne Verden, og derfor lader jeg dette Ideal falde og holder mig til Maalet: 3 Køer og 1 Hest.

Jeg vil paa Forhaand sige, at jeg saa langt fra har noget mod disse Lodders Størrelse, at jeg tværtimod af hele mit Hjerte ønsker, at ikke alene hver eneste Landarbejder, Indsidder og jordløs Husmand, men ogsaa adskillige andre maatte komme jo før jo heller i Besiddelse af en saadan Jordlod, og man maatte endda for mig godt gøre den endnu lidt større, om man kunde enes derom. Jeg har ikke en Smule at indvende mod den Side af det tilstræbte Maal. Derimod ser jeg noget mere skeptisk paa den anden Side, den, der egentlig betragtes som Hovedformalet nu, at Ejeren skal have det saadan, at han ikke behøver at arbejde en eneste Time for andre; han og hans Familie skulle kunne lægge deres Arbejde alene paa deres Jordlod og leve af Udbyttet af denne. Jeg ser, som sagt, noget mere skeptisk paa dette, om det egentlig er saa stor en Vinding, ikke alene i økonomisk, men ogsaa i human og social Henseende, som man søger at give det Udseende af. Men i hvert Tilfælde er det sikkert, at til at begynde med tilsigtede man et andet Hovedformaal end dette at gøre Arbejderen selvstændig i den Forstand, at han slet ikke behøvede at arbejde udenfor sin egen Ejendom.

Det Hovedformaal, man oprindeligt tilstræbte, var paa en Gang at afhjælpe den dobbelte Mangel, som man baade da og nu har lidt under paa Landet, nemlig til sine Tider af Aaret Mangel paa Arbejdskraft og til andre Tider Mangel paa Arbejde, og man mente den Gang, at disse Jordlodder var et godt og praktisk Middel til at naa dette Maal. Det vil sige, man vilde løse Arbejdsløshedsspørgsmaalet paa Landet ved at give Landarbejderen Jord at arbejde paa for sin egen Regning, naar ingen havde Brug for ham. Selvfølgelig skulde han være fuldstændig frit stillet. Han skulde ikke skyldes nogen anden nogen eneste Times Arbejde, og kunde han faa Føden paa sin egen Lod, havde ingen noget som helst derimod. Men jeg kan ikke godkende den Betragtning, som man gør gældende, at en Husmand paa en saadan Jordlod er mere selvstændig, mere uafhængig, mere økonomisk frit stillet

end den Mand, der delvis arbejder paa sin egen Lod og delvis gaar ud og tjener sig en rimelig Dagløn, naar han har Tid for sit eget og kan faa rimeligt og godt lønnet Arbejde. Jeg tror, det vilde være i alle Parterers Interesse, at Arbejdsløshedsspørgsmaalet løstes i denne Retning. Jeg vil føje til, at hvis nogen i Dag kunde paavise et lignende Middel til at løse Arbejdsløshedsspørgsmaalet i vore Byer, finde et Middel, hvorved man kunde skaffe nyttig og rimelig lønnet Beskæftigelse for hele den nu ledige Arbejdskraft, vilde det være en virkelig Løsning af Arbejdsløshedsspørgsmaalet. Men desværre, endnu har ingen, hverken herhjemme eller i Udlandet, kunnet paavise en saadan Løsning, og saa har man maattet indskrænke sig til at mildne Følgerne af Sygdom og Arbejdsløshed ved at oprette Hjelpekasser og Arbejdsløhedskasser. Jeg indrømmer, at i visse Retninger kunne disse Kasser være gode og brugbare, men man maa helst gøre sig klart, at det ikke er en egentlig Helbredelse af Sygdommen, men mere billedlig talt en Morfinindsprøjtning i det syge Legeme, og det ved man jo, at Morfin kan dulme Smerterne i en kort Tid, men ikke helbrede Sygdommen, og hvis man alt for tidt gentager disse Morfinindsprøjtninger ikke alene ikke helbredes Sygdommen, men afkræftes Patientten. Misbrug af disse Arbejdsløhedskasser kan maaske komme til at gribe forstyrrende og forværende ind i Arbejdsløshedsspørgsmaalet, idet det ligesom kan komme til at hemme den naturlige Regulering og Fordeling af Arbejdskraften mellem de forskellige Erhvervsgræne i Landet.

Med Hensyn til Selvstændigheden og Uafhængigheden vil jeg sige, at hvis det er Hovedformalet, bør man helst gøre sig klart, hvad der bliver Konsekvensen, hvis man naar dette Formaal fuldt ud. Naar den sidste Landarbejder og jordløse Husmand har faaet saadan en Jordlod og udelukkende lever af den, er hele den nuværende Landarbejderklasse forsvunden, alle de, man vil forvandle til selvstændige og uafhængige Jordbrugere. Men saa vil baade Bønder, Proprietærer og Godsejere, alle, der ikke selv personlig kunne forrette deres Arbejde, være henviste til at holde fast Tyende til Udførelse af deres Arbejde. Naar det omtalte Maal er naaet, vil det ikke være muligt paa Landet at faa en eneste Daglejer en eneste Dag mere, det er Konsekvensen, hvis Maalet naas fuldt ud. Og naar man saa skal til at drive Gaarden udelukkende ved faste